

Ontslag directeur Tragedie

Een Tragédie.

Bron: Officiëel Orgaan 3 dec. 1919 nr 714

Ingezonden.

Er was een directeur eener zuivelfabriek. Voor omstreeks dertig jaren trad hij de Coöperatieve Zuivelwereld in, jong, opgewekt, vol moed, ambitieus, hij *gaf* zich.

Dertig jaren was hij trouw op zijn post, tot volle tevredenheid van degenen die hij diende, de vereeniging welke hij beheerde zag hij geboren worden als een zwak klein begin, en zich onder zijn leiding ontwikkelen tot een reuzenzaak, die bloeide en groeide en kon wedijveren met al haar talrijke zusters in Friesland, een prachtzaak, hij had ze lief en die liefde kwam uit in zijn werken; zijn beheer was volkomen, contróle op dit: „in orde” ; contróle op dat „in orde”, aan de inwendige zending ontbrak het niet.

En zijn paar honderd superieuren, villa zoowel als hutbewoners, riepen in koor: „Hosanna onzen directeur!

En als hij zich had gegeven met geheel zijn hart, onbaatzuchtig, terwijl hem van de opbrengst nimmer méér was toebedeeld geworden dan het hoogstnoodige voor het dagelijksch onderhoud van hem en zijn gezin; bijna dertig lange jaren lang, kwamen daar de oorlogsjaren en daarmee de crisistijden.

Zijn Bond ried hem aan „voorzichtigheid” in het uitkeeren der voorschotten op de wekelijksche melkgelden. Als organisator, als volbloed coöperator meende hij dit advies te moeten opvolgen en hij *betrachtte* voorzichtigheid. Trouw aan de adviezen van zijne organisatie *was* hij voorzichtig en *bleef* hij voorzichtig, in tegenstelling met de hem omringende fabrieken, waaronder een particuliere, die hooger directen melkprijs uitkeerden.

Men werd onrustig, begon te mopperen; tot overmaat van ramp overviel den beheerder een zware, akelige ziekte, waardoor hij op absolute non-activiteit was aangewezen. De voorzitter en de fungeerende assistent hadden volop de gelegenheid tot conferenties omtrent de zaak en den onbewusten directeur; conclusies: het beheer deugde niet, de directeur was niet meer capable. Stokken en steenen werden gezocht en gevonden, insinuaties, verdachtmakingen bleven niet uit; de straks genoemde assistent gaf hierbij zijn volle medewerking. Een algemeene ledenvergadering werd opgeroepen; de paar honderd villa- en hutbewoners gaven zich het recht te oordeelen, te beoordeelen en te veroordeelen.

Onder leiding van dien voorzitter werd daar het „kruisigt hem” uitgesproken ... en hij is gekruisigd. Zijn ontslag is hem gegeven, pardon, hij heeft het aangevraagd, *moeten* aanvragen, omreden aanblijven en samenwerken na dezen geestelijken moord absoluut onmogelijk zou zijn; het praedicaat „eervol” werd hierbij toegekend „met plezier”; *als hij maar ging*; en ook nog zóó maar niet zonder meer! neen, hij zou jaarlijks nog zóóveel erbarmelijke contanten van die vereeniging, van dat dankbare kind van hem komen te ontvangen, *als hij maar ging*; evenals een straatzanger aan de deur: „hier hebt

ge een fooi, doch houdt u als 't u belieft dan verder stil". Heeren boeren van Balk gevoelt ge deze diep snijdende beleediging, uwen directeur aangedaan? Ik geloof niet dat ge er gevoel (= hart en geweten) op nahoudt, want dan had ge zulks niet kunnen doen en gij Heeren collega's: ziedaar *onze positie*.

Hosanna - kruisigt hem - spiegelt u daaraan, want 't kan u ook overkomen, enroept: Heil de Coöperatie, doch *schande* over zulke z.g. Coöperators ! en *schande* over *ons* als vakvereniging dat zulk een geval plaats heeft gehad, heeft *kunnen* plaats hebben. Wat kunnen wij ten opzichte dezer in den Z.-W.-hoek onzer provincie afgespeelde tragedie nog doen? Niets; het is achter den rug, doch voor ons allen komt er wel eens een tijd dat het niet „wil", wij zullen bovendien ouder worden, als dan onze oude leden, die met ons in de zaak zijn opgegroeid en alles met ons hebben meegemaakt en beleefd, die nog eens iets voor ons *kunnen* gevoelen, reeds lang de betrekking van nietsnutters bekleeden, wee ons als we dan, afhankelijk van de „jongerein", niet gewapend zijn tegen een behandeling als onzen geachten collega te Balk is overkomen!

Kom dan maar aan met huisbezoek, visites aan de fabriek, lantaarnplaatjes of films, 't geeft alles niets ! de fabriek, de centenbron, brengt naar hun meening niet voldoende op. De directeur? ongeschikt, „zie hier een fooi en ga als 't u belieft heen" ! Kruisigt hem. Hoe kunnen wij ons daartegen wapenen? De boycot uitspreken over voorzitter en vereniging te Balk en over den betreffenden assistent, al wordt die daar ook de nieuwe directeur, staat vast; maar verder? in onze eerstvolgende vergadering van de vereniging van directeuren dient deze vraag als zeer urgent grondig te worden besproken en *moet* het middel worden gevonden.

X.

Vervolg I, Ontslag directeur Tragedie

Bron: Officiëel Orgaan 10 dec. 1919 - nr. 715

Ingezonden.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk: -„Een Tragedie" in het OO. van 3 Dec., wil ik als toenmalige en dus de aangevallen assistent van Balk, de inzender van repliek dienen.

Genoemd ingezonden stuk, blijkt geheel te zijn gesteld op het maken van effect, terwijl het zakelijk deel uit het oog verloren wordt. Het is echter niet aan mij om hierop te antwoorden, daar ik alleen te maken heb met dat deel, waarin ik zelf aangevallen word. Gezegd wordt, dat „toen de beheerder ziek was, de voorzitter en de assistent volop gelegenheid hadden tot conferenties omtrent de zaak en de onbewuste directeur; conclusies: het beheer deugde niet, de directeur was niet meer „capable."

Het papier is natuurlijk heel gewillig, maar ik zou wel eens willen zien dat iemand bovengenoemde bewering waar kan maken. Wat ik gezegd heb, heb ik gezegd in de vergadering van het Bestuur van de zuivelfabriek te Balk, waar de directeur bij was, en ik heb dus in geen geval, zooals de heer X het voorstelt, in het geniept tegen de beheerder gewerkt. Dat is een grove leugen. Ik heb met open vizier gestreden voor mijn eigen rechten en dat ik daarbij dingen gezegd heb, die voor genoemde directeur minder aangenaam waren, dat is iets waarvan ik ten alle tijde het hoe en waarom wil verantwoorden. Daar de heer X daar echter niet op ingaat, meen ik met dit schrijven te kunnen volstaan.

K. VON HENNING.

Vervolg II, Ontslag directeur Tragedie.

In het Off. Orgaan van 3 Dec. staat een ingezonden stuk van zekere heer X. dat gaat over een op zich zelf staand geval, maar naast dit wordt ook iets algemeen aangewend, n.l. de „jongerein". Hij schrijft: „wee ons als we dan, afhankelijk van de „jongerein" niet gewapend zijn tegen een behandeling als onzen geachten collega te Balk is overkomen. Als één van hen die de jongerein vormen voel ik me hierover geraakt, want het ligt er duimen dik op dat de schrijver bedoelt dat genoemde soort menschen alleen op hun eigen voordeel bedacht zouden wezen, of dat ze allen een pest aan hun directeur zouden hebben.

Zoo iets te verkondigen is natuurlijk en gelukkig onzin, maar wel is waar dat een directeur anders tegenover het bedrijf zal komen te staan als thans. Ja nu reeds wordt op vele plaatsen het begin daarvan waargenomen. Vroeger was wat „menheer" zei, wet, want èn leden èn bestuur hadden niet het doorzicht om zelf te kunnen oordeelen, tenminste wat een zaak als een boterfabriek aangaat. Enkele uitzonderingen zijn natuurlijk ook hier, maar 't spreekwoord zegt dienaangaande uitzonderingen bevestigen den regel.

Thans echter wordt de „jongerein" ook theoretisch onderlegd en komt er verruiming van blik, waardoor het mogelijk is dat, tenminste wel het bestuur, vele fabriekszaken onder de oogen kan zien en beoordeelen.

Hierdoor wordt de macht van een directeur gekortwiekt. Hij is niet meer alleenheerscher in zijn koninkrijk. Hoe dit komt ziet de heer X niet in en ik kan het gevoel niet van me afzetten dat het de spijt hierover is, die hem de woorden ontlokten als straks genoemd zijn. Misschien heb ik het mis, maar wat de reden dan ook zij, ik vind die woorden op z'n zachtst gezegd zeer onbeleefd en ook ongemotiveerd en ik eindig ook met daartegen sterk te protesteeren.

S.

G.